

PARTER OCH DOMSLUT

Rebecka Grannas

Parter

Tilltalad

Karin REBECKA Grannas, 19930212-2628
Ubåtsvägen 5 B, 865 33 Alnö

Offentlig försvarare
Advokat Pernilla Persson
Advokatfirman De Basso AB
Nybrogatan 6, 852 31 Sundsvall

Åklagare

Kammaråklagare Maria Lindgren
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Sundsvall
Box 721, 851 21 Sundsvall

Målsägande

JESPER Andreas Carlsson

Målsägandebiträde
Advokat Josefine Alvarsson
Kust Advokater
Storgatan 20 C , 852 30 Sundsvall

Domslut

Brott som Rebecka Grannas döms för

Utpressning, 2022-05-01 – 2022-11-13, 9 kap 4 § 1 st brottsbalken i sin lydelse
före 1 juli 2023

Påföljd

Villkorlig dom
80 dagsböter om 50 kr (4 000 kr)

Skadestånd

Rebecka Grannas ska betala skadestånd till Jesper Carlsson med 276 000 kr.
Beloppet avser 25 000 kr ersättning för kränkning, 5 000 kr ersättning för

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 467
851 06 Sundsvall

Besöksadress
Storgatan 39
Sundsvall

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

Telefon
060-18 67 00

E-post
sundsvalls.tingsratt@dom.se
Webb
www.sundsvallstingsratt.se

sveda och värk samt 246 000 kr ekonomisk skada. Rebecka Grannas ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 13 november 2022.

Brottsofferfond

Rebecka Grannas ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Pernilla Persson ska få ersättning av staten med 71 602 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 55 882 kr arbete
- 1 400 kr tidsspillan
- 14 320 kr mervärdesskatt

Josefine Alvarsson ska få ersättning av staten med 44 972 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 35 978 kr arbete
- 8 994 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

YRKANDEN

Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Rebecka Grannas ska dömas för utpressning enligt 9 kap 4 § 1 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2023.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

UTPRESSNING

Rebecka Grannas har hotat att lämna och sprida menligt meddelande till Jesper Carlssons familj och via internet bestående i för honom beklämmande uppgifter om att han utanför äktenskapet har haft konversationer och skickat/tagit emot bilder av sexuell karaktär och med sexuell anspelning. Hon förmådde på det sättet Jesper Carlsson att vid 46 tillfällen swisha sammanlagt 246 000 kr till henne, se bilaga. Det hände någon gång mellan den 1 maj 2022 och den 13 november 2022 i Sundsvalls kommun. Jesper Carlssons handling innebar vinning för Rebecka Grannas eller annan och skada för Jesper Carlsson.

Rebecka Grannas begick gärningen med uppsåt.

Skadestånd

Jesper Carlsson har begärt att Rebecka Grannas ska betala skadestånd med 333 550 kr.

Beloppet avser 70 000 kr ersättning för kränkning, 17 550 kr ersättning för sveda och värk samt 246 000 kr ekonomisk skada. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 13 november 2022.

INSTÄLLNING

Rebecka Grannas har motsatt sig att dömas för brott och även Jesper Carlssons skadeståndstalan.

DOMSKÄL

Ska Rebecka Grannas dömas för utpressning?

Rebecka Grannas och Jesper Carlsson har känt varandra sedan de var små. De har under senare år konverserat med varandra, främst via sms. Dessa konversationer utvecklade sig så att de fick ett visst sexuellt innehåll. Det innebar bl.a. att de skickade bilder och filmer med sexuellt innehåll till varandra. Deras relation övergick så småningom till vad som kan betecknas som en lek eller rollspel med maktinslag där Rebecka Grannas skulle vara överordnad Jesper Carlsson. Allt var frivilligt från båda parter till en början. Jesper Carlsson började skicka pengar till Rebecka Grannas via Swish, möjligen i utbyte mot material av sexuellt innehåll. Deras kontakter blev mer och mer fokuserade på att Jesper Carlsson skulle betala pengar till Rebecka Grannas. Från och med maj 2022 kom deras meddelanden nästan uteslutande att handla om att Rebecka Grannas vid ett stort antal tillfällen krävde Jesper Carlsson på pengar.

Åklagarens åtal omfattar 46 swishöverföringar från Jesper Carlsson till Rebecka Grannas. Dessa har gjorts efter att Rebecka Grannas har krävt pengar av Jesper Carlsson och hotat att annars lämna och sprida meddelanden om honom av bl.a. sexuell natur till Jesper Carlssons familj. Vid flera tillfällen har Jesper Carlsson också skrivit till Rebecka Grannas att hon förstör hans liv, att han inte orkar mer och att hon hotar honom samt liknande saker.

En brottsförutsättning vid utpressning är att en handling utförs genom *olaga tvång*. Ofta genomförs ett olaga tvång genom något våld eller hot om våld. Det är dock tillräckligt att någon hotar att lämna ett menligt meddelande. Det är i

målet tydligt att Rebecka Grannas vid ett stort antal tillfällen har hotat att skicka besvärande information om Jesper Carlsson till bl.a. hans dåvarande fru om han inte skickade pengar till Rebecka Grannas. Det är också klarlagt av konversationerna att Jesper Carlsson blev desperat och försökte skjuta på betalningarna och ibland erbjöd sig att betala ett större belopp men längre fram i tiden. Han har också berättat att han mårde mycket dåligt samt var extremt pressad och rädd av Rebecka Grannas meddelanden. Eftersom Jesper Carlsson dessutom vid upprepade tillfällen utan motprestation betalade Rebecka Grannas mot sin egentliga vilja har Rebecka Grannas handling inneburit vinning för henne och skada för Jesper Carlsson. De objektiva brottsförutsättningarna för utpressningsbrott är därmed uppfyllda.

Rebecka Grannas har invänt att de hade en överenskommelse som gick ut på att han skulle betala henne. Hon har också sagt att det hela var ett rollspel och att hon inte förstod att Jesper Carlsson inte ville betala.

Det har inte kommit fram att Rebecka Grannas under tiden som omfattas av åtalet har lämnat någon motprestation till Jesper Carlsson. Visserligen är båda överens om att deras rollspel bl.a. gick ut på att Jesper Carlsson skulle betala pengar till Rebecka Grannas. En sådan oklar överenskommelse om ensidig betalning kan dock inte anses bindande för framtiden utan kan när som helst upphöra om Jesper Carlsson önskar det. Av konversationerna framgår dessutom att Rebecka Grannas sänt ett mycket stort antal hotfulla meddelanden till Jesper Carlsson och begärt mycket höga belopp. Det framgår dessutom att Jesper Carlsson varit desperat och att han bl.a. hotat att ta sitt liv samt att han har stora skulder hos Kronofogdemyndigheten. Tingsrättens slutsats efter att ha tagit del av meddelandena är att Rebecka Grannas inte kan ha undgått att förstå att Jesper Carlsson inte hade möjlighet att betala de belopp som hon krävde och att han inte betalade frivilligt. Det är därmed bevisat att Rebecka Grannas har haft uppsåt till de brottsförutsättningar som omfattas av utpressningsbrottet. Hon ska därför dömas för utpressning enligt åklagarens gärningsbeskrivning.

Har Rebecka Grannas gjort sig skyldig till ett eller flera brott?

Det finns inte något tydligt svar i den juridiska litteraturen på vad som är ett respektive flera brott vid utpressning. En naturlig utgångspunkt vid utpressningsbrott är att varje brott (och gärning) avgränsas till tidpunkten då samtliga brottsförutsättningar är uppfyllda. En sådan metod skulle i detta fall leda till att varje hot om att lämna menligt meddelande som avslutas när målsäganden betalar, vilket innebär vinning för gärningsmannen och skada för målsäganden, utgör ett eget brott. I detta fall har åklagaren åtalat för ett brott som har sträckt sig över hela åtalstiden. Metoden kan anses bygga på att ett eller flera ”hot” kvarstår och att senare egendomsöverföringar har sitt ursprung i ”tidigare” hot. Situationen är inte ovanlig; någon kan hota någon annan och förmå denne att senare betala och att betalningen delar upp i rater. I dessa fall kan det knappast vara så att de senare betalningarna inte innefattas i utpressningsgärningen och därmed är straffria av det skälet att brottsförutsättningen olaga tvång inte upprepas för varje senare betalning. Som åklagaren har angett vid huvudförhandlingen bör de olaga tvången i den situationen anses kunna kvarstå under den åtalade tiden. Det framstår inte heller som naturligt att antalet brott i ett sådant fall avgränsas med utgångspunkt i antalet tillfällen målsäganden väljer att betala. Tingsrättens slutsats är därmed att Rebecka Grannas gärning ska ses som ett och samma utpressningsbrott.

Vilken påföljd ska dömas ut?

Utpressning är ett brott med flera beståndsdelar på den objektiva sidan. Det handlar ofta om ett brott mot person (exempelvis olaga hot eller misshandel) och en egendomsöverföring. Vid sammansatta brott är det vanligt att frågan om brottets art provas efter en bedömning av de enskilda beståndsdelarna.

Det saknas uttalanden i lagförarbetena som tar sikte på att utpressningsbrott i sig skulle vara ett brott av sådan art att fängelse normalt ska dömas ut som påföljd. Visserligen har Högsta domstolen i NJA 1997 s. 507 dömt en person

för utpressning till fängelse med motiveringen att påföljden valts på grund av brottets art. Någon mer ingående argumentation om skälen för detta har dock inte redovisats. I Högsta domstolens fall var det olaga hot som ingick i utpressningsbrottet mycket allvarligt och motiverade självständigt bedömningen att också utpressningsbrottet hade en sådan art att det motiverade ett fängelsestraff. Det finns därmed skäl att utgå från att det var det olaga hotets karaktär som ledde till att utpressningsbrottet bedömdes som ett artbrott.

I detta fall har det huvudsakligen rört sig om hot att kontakta personer i Jesper Carlssons närhet och skicka bilder eller filmer till dem. Tingsrätten har inte tagit del av det underliggande materialet och kan inte bedöma om det skulle vara brottsligt av Rebecca Grannas att skicka det vidare, vilket är en förutsättning för att det ska vara fråga om olaga hot (hot om brottslig gärning). Som tingsrätten tidigare har varit inne på är dock Rebecka Grannas "hot" tillräckligt som en brottsförutsättning för utpressningsbrott. Detta leder tingsrätten till att utpressningsbrottet i detta fall inte är av en sådan karaktär att ett fängelsestraff som huvudregel ska dömas ut. Påföljden ska i stället bestämmas till villkorlig dom och dagsböter.

Skadestånd

Jesper Carlsson har begärt ersättning med 333 550 kr jämte ränta, varav 246 000 kr för ekonomisk skada, 70 000 kr för kränkning och 17 550 kr för sveda och värk.

Med hänsyn till utgången i skulddelen ska ersättningen för ekonomisk skada dömas ut. När det gäller yrkandet för kränkning är utpressning ett sådant brott som vanligen ersätts genom kränkningersättning. Vid bedömningen av kränkningersättningens storlek har det olaga tvångets karaktär stor betydelse. Det rör sig i detta fall inte om något fysiskt våld och inte något hot om våld utan om hot att lämna menliga meddelanden. Det har också betydelse att Jesper Carlsson själv, åtminstone delvis, har initierat händelserna. I försvårande

riktning talar den omständigheten att Rebecka Grannas utpressning pågått under en relativt lång tid. Med hänsyn till dessa förhållanden anser tingsrätten att kränkningersättning ska betalas med 25 000 kr.

Ersättning för sveda om värk ska betalas för akut sjukdomstid. Den beräkning som ligger till grund för yrkandet är brottstiden. Den har dock inte något direkt samband med den akuta sjukdomstiden. Jesper Carlsson har berättat bl.a. att han mådde mycket dåligt och var panikslagen under tiden, att han hade svårt att sköta sitt arbete och att han till slut fick sluta och att han några stunder var sängliggande och apatisk. Det finns inte skäl att misstro Jesper Carlssons uppgifter om sitt mående. Några egentliga hållpunkter för bedömningen av ersättningens storlek är svåra att utgå från. Tingsrätten väljer därför att skälighetsuppskatta ersättningens storlek och har kommit fram till att den ska bestämmas till 5 000 kr.

Med hänsyn till det som har sagts ska Rebecka Grannas betala 276 000 kr jämte ränta till Jesper Carlsson.

RÄTTEN

Rådmannen Per-Anders Svensson samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Per-Anders Svensson

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Sundsvalls tingsrätt senast **den 17 oktober 2024**. Överklagandet ska vara skriftligt. Sundsvalls tingsrätt skickar det vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Sundsvalls tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Sundsvalls tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Sundsvalls tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Hovrätten för Nedre Norrland skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Hovrätten för Nedre Norrland tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.

2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Sundsvalls tingsrätt eller Hovrätten för Nedre Norrland om du har frågor.